

177 בקצה חר לגמרי. תחת הכסוי שומר הצמח את הפרי הממלא את הגביע כולו, ודומה לזרע של הצמח סידריטיס¹, אבל מוציא פרח אשר אפשר
 178 לחשוב שהוא דומה לעלה הפרג. לפי הצמח בזה קושט אפוא הגזר שהשתרע מהעורף עד שתי הרקות; את הצמח לא כסה האפיאלים², כי בשם זה אפשר לקרוא את הגביע, היה פה טס זהב, שבו חרות באותיות קדושות שם אלהים³. כזה היה העדי של הכהן הגדול.
 179 (7) יש להתפלל על השטנה אשר בני האדם שוטמים אותנו ומחזיקים בה בעקשנות כאילו מואסים אנחנו באלהות שאותה מתימרים הם להעריך.
 180 כי אם יתבונן אדם במלאכת המשכן ויסתכל בבגדי הכהן ובכלים שבהם משתמשים אנחנו בעבודת הקודש, ימצא שמחוקקנו היה איש אלהים ושהכל הן הנאצות הנשמעות מפי אחרים נגדנו. אם ברצון איש להתבונן בלי פניה ובתשומת לב ימצא שכל חלק וחלק מהם נעשה לרמז ולהציג את
 181 העולם ומלואו⁴. הלא מדת המשכן היא שלשים אמה מחולקות לשלושה חלקים ובתתו שני חלקים לכהנים כמקום פתוח לכל מרמז הוא על היבשה והים, כי גם אלה פתוחים לכל; את החלק השלישי שמר לאלהים בלבד,
 182 כי גם השמים סגורים בפני בני האדם. בשתיים עשרה החלות המונחות על השלחן מרמז הוא על השנה המחולקת לאותו מספר של חדשים⁵. בעשותו את המנורה מרכבת משבעים חלקים רמז על עשר המעלות של כוכבי הלכת, ושבעת הנרות עליה על מהלך כוכבי הלכת, כי זה מספרם⁶.
 183 היריעות הארוגות מארבעה מינים מורות על ארבעה יסודות הטבע, השש
 184 נראה לרמז על האדמה, יען הפשטה צומחת ממנה; הארגמן על הים יען כי הוא מאדם מדם הדגים. **התכלת באה לסמן את האור והשני הוא**

1 במגדיר של איג 810 נקרא הצמח ברזלון. והשוה Löw IV 289.

2 פרוש המלה בלתי ידוע.

3 לפי שמות כ"ה ל"ו היה כתוב: קודש לר'. הוה גם שבת ס"ג ע"ב, סוכה ה' א. מלחמת ה' ה' ו'. אגרת אריסטיאס צ"ח: ועל ראשו מה שנקרא מגבעת ועליה המצנסת שאין כמוה ועליות כנגד גבות העינים על ציץ הנהב פיתוח המלכות הקדוש באותיות קדושות שם אלהים מלא חוד. באותיות קדושות כונתו לכתב העברי שקדם לכתב האשורי.

4 הדרך הזו לבאר את התורה בדרך הרמז והסמל קדמה ליוסף ומצויה בכל ספרותנו. סילון בספרו חיי משה הולך בדרך זו ומעט נמצא בספר היוכלים, וגם מלחמת ה' ה' ובעיקר במדרשים ובספרות ימי הבינים.

5 מלחמת ה' ה' ה': ושנים עשר הלחם רמזו לגלגל החיות ולחדשי השנה.

6 מלחמת ה' ה' ה': הנרות רמזו לשבעת הכוכבים הנבוכים, כי זה היה מספר הקנים היוצאים מן המנורה. אולם מלחמת ז' ה' ה' הוא אומר: ומספר הקנים היה שבעת לכבוד שבעת ימי השבוע אשר ליהודים.

סמל האש¹. מרמזת גם כתונת הכהן הגדול, בהיותה בד, על האדמה; **התכלת על הרקיע**; לברקים יהיה דמיון בגלל הרמונים ולרעמים בגלל צלצול הפעמונים². והאפפטיס³ מתאר את הטבע כולו אשר ברצון אלהים נברא מארבעה יסודות, והזהב השזור אתם מרמז לפי דעתי על אור השמש המאיר על הכל. ואת החושן הנמצא באמצע האפפטיס קבע כמשפט הארץ, כי גם היא תופסת את המקום המרכזי⁴. האבנט החוגר אותו סביב מרמז על האוקינוס; הלא גם זה מחבק ומקיף את הכל. שתי אבני השם מראות על השמש והירח⁵, אשר בהן מרכס הוא את בגד הכהן הגדול. 185 אשר לשתיים עשרה האבנים, מי שנוטה לראות בהן את החדשים הן אותו המספר של הכוכבים, אשר היוונים קוראים מחזור הזודיאקוס, לא 187 ישגה בכונת המחוקק. **גם המצנפת נראית בעיני כסמל השמים. כי היא נעשתה מתכלת, שאלמלא כן לא היו שמים עליה את שם אלהים מפתח בנזר**, ובנזר זהב בגלל הנגה שבה ביחוד מוצאת האלהות רצון. די לי בדברים האלה על הענין הזה, עוד רבות תנתן לנו האפשרות לדבר בהמשך הנושא על תכונת מחוקקנו.

188 (VIII — 1) ויהי כאשר נגמרה המלאכה אשר על אודותיה ספרתי והתרומות עדיין לא נתקדשו, נראה אלהים למשה ויצוהו לתת את הכהונה לאהרן אחיו יען ראוי הוא לכבוד זה יותר מכל אדם בגלל יושר מדותיו. ויקהל משה את העם לאספה ויתאר לפניהם את יושר מדותיו של אהרן ואת 189 טוב לבו ואיך שם נפשו בכפו פעמים רבות בעדם. וכאשר העידו כולם שכל דבריו נכונים והראו את חבתם אליו אמר: „אנשי בני ישראל, הנה כלתה כבר המלאכה כפי שעלתה ברצון אלהים עצמו והיתה בכח ידינו לעשותה, אבל מאחרי שעלינו לקבלו בתוך המשכן, עלינו לבחור תחלה באיש שיכהן לפניו ויקריב את קרבנותינו ואת תפלותינו בעדנו.

1 מלחמת ה' ה' ד': כי תערובת המינים האלה לא נעשתה בלי דעת ותבונה, כי אם להראות את צלם העולם, ועלה במחשבה לתת בתולעת השני את סמל האש, ובבזך את סמל האדמה, בתכלת את סמל האויר ובארגמן את סמל הים.

2 מלחמת ה' ה' ז': הפעמונים היו סמן לרעם והרמונים סמן לברק. חכמת שלמה י"ח כ"ג: כי על מעילו המגיע לרגליו היה כל העולם וכו'.

3 ἑσπερίς. שם אחר בשביל תאמור. למעלה § 162 קרא אותו ἑσπερίς.
4 בתבלי.

5 ראה למעלה § 165. חשוד פילון חיי משה || 12.